

Kartering van lichenen in Europa.

Han van Dobben

Van 22 tot 24 september 1989 werd in Stuttgart een symposium gehouden met als doel een Europese lichenenkartering van de grond te krijgen. De huidige stand van zaken kan als volgt worden samengevat: Engeland heeft een goed lopend karteringsproject op basis van 10x10 km²-blokken. Er is een atlas met ca. 1000 soorten. In Duitsland loopt een aantal lokale karteringen (per deelstaat) met als koploper Baden-Württemberg met een prachtige atlas. Ook in Oostenrijk en Tsjechoslowakije zijn grote stukken gekarteerd. Luxemburg is gekarteerd op een 4x4 km²-grid, er is een atlas van de korstvormige epifyten. In Nederland zijn veel gegevens verzameld maar er is (nog) geen atlas. In andere landen is weinig tot niets gedaan, hoewel er vaak wel lokale karteringen zijn (meestal de omgeving van de hoofdstad) of karteringen van één soort of enkele soorten (b.v. *Lobaria* spp. in Scandinavië). Het algemene beeld van de Europese lichenenflora dat ontstaat door het samenvoegen van de beschikbare gegevens is nogal fragmentarisch, en waarschijnlijk te somber: de vervuilde gebieden en West- en Midden-Europa zijn goed onderzocht, terwijl van de echt rijke gebieden (b.v. de gebergten in het Middellandse Zee-gebied) weinig bekend is.

Op het congres is een comité gevormd dat de Europese kartering moet coördineren. Voorzitter is V.Wirth, secretaris Ch.Scheidegger en R.Moberg. Verder zijn er voor elk land één of twee vertegenwoordigers (voor ons: André Aptroot en ondergetekende). Men heeft een selectie gemaakt van soorten die gekarteerd gaan worden; elke vertegenwoordiger heeft zich verantwoordelijk gesteld voor het verzamelen van de gegevens van twee soorten (voor ons zijn dat *Parmelia acetabulum* en *Normandina pulchella*). Andere te karteren soorten zijn onder meer *Anaptychia ciliaris*, *Anaptychia runcinata*, *Cetraria sepincola*, *Enterographa crassa*, *Gyalecta jenensis*, *Lecanactis abietina*, alle *Lobaria*'s, *Menegazzia terebrata*, *Parmelia caperata* en *Thelotrema lepadinum*. De volledige lijst is op aanvraag te krijgen bij ondergetekende of André Aptroot.

Een probleem bij het vergelijken van karteringen wordt gevormd door de verschillen in gebruikte grids. Veel voorkomende grids zijn het UTM-grid en het 6'x10' (geografische coördinaten)-grid. Nadeel van het UTM-grid zijn de driehoekige compensatiezones, nadeel van het 6'x10'-grid is dat de blokken niet overal even groot zijn.

Deze problemen zijn min of meer ondervangen in het grid dat thans voor de Flora Europaea wordt gebruikt. Dit is een afgeleide van het UTM-grid met een blok grootte van ca. 50x50 km², waarbij de compensatiezones aan de buurblokken zijn toegewezen. Besloten is ook voor de lichenen-kartering van dit grid gebruik te maken.

Daar grote delen van Europa witte vlekken op de lichenenkaart zijn, zijn alle waarnemingen welkom! Mits met goede plaatsbeschrijving (geografische coördinaten!) en substraat.

Literatuur

Wirth, V. & H. Oberhollenzer, 1990. Lichen Mapping in Europe, Proceedings of the 1st Meeting on Lichen mapping in Europa held at Stuttgart from September 22nd to 24th, 1989. Stuttgarter Beiträge zur Naturkunde Ser A. (Biol.): 456, 199 pp.

(bij ondergetekende ter inzage, kost DM 23,80)

Discussie.

Ben Kruijssen: Wat zijn de criteria voor de keuze van de soorten?

Han: Elk lid van de commissie heeft 2 soorten + 2 reserves voorgesteld aan Moberg.

André Aptroot: Als ze moeilijk herkenbaar waren werden ze niet in het project opgenomen. Het is een 'pilot project'.

Ben Kruijssen: Wat is het doel?

Han: In de eerste plaats mooie kaartjes maken van de verspreiding van lichenen in Europa.

Maar sommigen denken dat het ook beleidsrelevant kan zijn.